

Предъ настъ се разтвори историята на миналото ни величие, сълзи бликнаха въ очите ни. Кръвта закипѣ въ живота отъ възторгъ, като си помислѣхме само, че сме посегнали вече къмъ нашите вѣковни блѣнове! Какво е билъ Иерусалимъ за кръстоносците? Съ часове не снемахме погледи отъ чудната гледка. За голѣмо сѫжаление, въпрѣки горещото ни желание да идемъ и се поклонимъ на нашата светина, не можахме, дѣлгътъ ни извика на друго място.

Къмъ Струга

Презъ нощта пристигна сведение за дейността на всички части, действуващи въ лѣво и дѣсно отъ настъ. Ние бѣхме почти на една линия съ тѣхъ. Оставаше да се съмне и почнемъ отново движението си напредъ. Отвреме-навреме се виждаха огньове предъ настъ — това бѣха срѣбъските отстѣпващи части.

Дойдоха и двама отъ плениците наши войници, изпратени съ донесение до дружинния командиръ. Тѣ разправяха, че когато ги завели при срѣбъския майоръ, той ги изругалъ и накаралъ войниците да отрѣжатъ нумерата на пагоните имъ (11). Той се е билъ и на Криволакъ миналата война съ сѫщия полкъ, а сега отъ Сиври-тепе — Качаникъ, чакъ до Охридъ не го оставя на мира. На другия денъ, следъ като се свързахме съ колоните настѣпващи отъ Рѣсенъ и кота 1200, партизанскиятъ отрядъ на Чаулева и настѣпващъ по шосето Кичево — Охридъ, ние продължихме настѣплението си. Следния денъ Охридъ пада. Не закъснѣхме да се явимъ и предъ градъ Струга. Ще забележа, че срѣбъските войници се биха съ ожесточение. Цѣли 10 дни се водиха непрекъснати боеве отъ Кичево до Охридъ. Трѣбваше да се обходятъ всички планински пѫтеки, защото планинските масиви тукъ сѫ много. Ние трѣбваше да чистимъ всѣки врѣхъ и успѣхме съ слава да достигнемъ това. Въ последните дни на нашето настѣжение духътъ на сърбите отпадна. Тѣ убиваха своите началници, които не имъ позволяваха да отстѣпятъ или да се предадатъ. Дойдоха до такова положение, че една баба въоружена караше 5—6 въоружени срѣбъски пленици. с. Брѣжани се препълни съ срѣбъски пленици. Преди да се вземе селото, тамъ е билъ единъ срѣбъски полковникъ, Стояновичъ. На запитването, отправено му отъ приближени на него офицери, какво е положението и какъ е на другите фронтове, какво е останало отъ срѣбъската земя, той заплакалъ и казалъ: „Това, що виждате задъ настъ, само това е останало, Охридъ и Струга сѫ последните градове, които владѣемъ, но докато имаме пушки и патрони, не ще се предадемъ“.

Само следъ три дни тѣ бѣха принудени да отстѣпятъ и последните два града на Македония, Охридъ и Струга, и да бѣгатъ позорно въ Албания.